

СТВОРЕННЯ ОПТИМАЛЬНОЇ МОДЕЛІ РЕСУРСОЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВ НА МАРКЕТИНГОВИХ ЗАСАДАХ

Сформована підприємством модель ресурсозабезпечення інноваційного потенціалу безпосередньо обумовлює певну композицію ресурсів, спрямованих на генерування та запозичення новачій, закладаючи внутрішні передумови не лише майбутніх інноваційних досягнень, але й ефективності всієї інноваційної діяльності підприємства. Вимога оптимальності даної моделі означає дотримання принципу гармонійності ресурсів, коли зміни характеру та обсягів залучення будь-якого з них не спричиняє вимушеного зменшення використання іншого. На нашу думку [1, с. 633-634], досягнення такої гармонійності, в перше чергу, засноване на співпаданні напрямів зміни джерел інноваційних ресурсів підприємства.

Отже, створення оптимальної моделі ресурсозабезпечення інноваційного потенціалу підприємств передбачає оцінку не лише кількості та якості їх інноваційних ресурсів, але й діагностику основних тенденцій розвитку інноваційної активності регіональних й національних економічних систем. Головним фактором зміни інноваційної активності таких економічних систем є дія сукупності зовнішніх інституціонально-економічних форм на процес і результати інноваційної діяльності, оцінка якої спирається на виділення раціональних трансформ (через які явища "старої" економічної системи перетворюються у притаманні "новій"); та ірраціональних деформ (що "спотворюють" і руйнують сутність нового економічного явища через випередження формальними перетвореннями економічних відносин реальної перетвореної економічної системи [2, с. 6, 20; 3, с. 195]). За нашими дослідженнями, на сьогодні у вітчизняній макроекономічній системі співвідношення між деформами і трансформами складають 9:4 (без урахування експертної оцінки сили впливу факторів) або 61:21 (з урахуванням сили їхнього впливу). У окремому регіоні, наприклад Донецькому, дані співвідношення складають 9:6 або 34:23 відповідно. Тобто, інституціональне середовище інноваційної діяльності підприємств на Донеччині у 1,5 – 2 рази менш спотворене, ніж у цілому в державі.

Ситуація ускладнюється ще тим, що протягом останніх шести років відбулося погіршення інноваційної привабливості господарських відносин на мезоекономічному рівні економічної системи, яке супроводжувалось не лише зменшенням кількості учасників інноваційної діяльності, але й зменшенням спільних інноваційних робіт [4, с. 168; 5, с. 189; 6, с. 195-197; 7, с. 100; 8, с. 45]. Проте, у тому ж Донецькому регіоні зменшення кількості підприємств, які здійснювали підготовку виробництва до впровадження технологічних інновацій та проводили передпродажні ринкові дослідження, дещо уповільнювалось. Отже, у порівнянні з макроекономікою, в даній регіональній системі не був остаточно втрачений зв'язок між науково-технічною та інноваційною сферами, що дозволяє регіональним підприємствам більш ефективно залучати зовнішні можливості формування інноваційного потенціалу і закладати резерви його збільшення.

Таким чином, оптимальна модель ресурсозабезпечення інноваційного потенціалу підприємств Донецького регіону має орієнтуватися на формування їх мезорівневих маркетингових зв'язків (наприклад, шляхом налагодження органічної – несуперечливої та підпорядкованої спільній інноваційній меті – взаємодії з регіональними економічними суб'єктами, в сферу діяльності яких підпадає пропозиція фірмам (підприємствам) інноваційних ресурсів). Ігнорування підприємствами дисгармонійності ресурсних складових вищезгаданих загальнонаціонального та регіонального інноваційних потенціалів може привести до появи нових непередбачуваних деформацій (спотворень) інноваційної діяльності підприємства, втратою доступу до певних інноваційних ресурсів. Подальше використання ключових принципів маркетингового підходу до планування господарських (у тому числі інноваційних) зв'язків підприємств дозволить: по-перше, на основі отриманої інформації визначити критерії комбінації внутрішніх інноваційних ресурсів, поєднання яких сприятиме зростанню інноваційного потенціалу підприємств; по-друге, відстежити зміни стану інноваційного потенціалу, обумовлені внутрішніми і зовнішніми чинниками з подальшим виявленням, ідентифікацією й розрахункам резервів його збільшення.

1. Іванова К.В. Гребінцевий аналіз гармонійності ресурсних складових інноваційного потенціалу підприємств // Економіка: проблеми теорії та практики: Збірник наукових праць. – Випуск 256: В 10 т. – Т. III. – Дніпропетровськ: ДНУ, 2009. – С. 633-645.

3. Овечкіна О.А., Іванова К.В. Інституціональні фактори впливу на інноваційний розвиток регіонів в умовах трансформаційних перетворень національної економіки // Ученые записки Крымского инженерно-педагогического университета. Випуск 10. Экономические науки. – Симферополь: НИЦ КИПУ, 2007. – С. 194-198.

2. Власенко Н.В. Трансформація відносин власності в умовах інверсійного переходу до ринкової економіки: Автореф. дис. канд. економ. наук: 08.01.01 / ХНУ ім. В.Н. Карабіна – Харків, 2000. – 15 с.

4. Наукова та інноваційна діяльність в Україні. Стат. зб./ Держкомстат.– К. 2003. – 340 с.

5. Наукова та інноваційна діяльність в Україні. Стат. зб./ Держкомстат.– К. 2005. – 360 с.

6. Наукова та інноваційна діяльність в Україні. Стат. зб./ Держкомстат.– К. 2008. – 360 с.

7. Наукова та інноваційна діяльність у Донецькій області. Статистичний збірник. – Донецьк: Головне управління статистики у Донецькій області. – 2008. – 236 с.

8. Наукова та інноваційна діяльність у Луганській області. Статистичний збірник. – Луганськ: Головне управління статистики у Луганській. – 2008. – 122 с.